

"Tâioân Gíhoat"

Chūsū

Tī í kokgí phókíp tòngchò thóngtī hongchiam ê púntó, kólē Tâioân gí ê giánkiù, chit khòan kahná ū mautún, khiok m̄ sī pitjiân áne. Lōetē lāng òh Tâioân gí kah púntó lāng òh kokgí hōsiong phòeháp, góa sionsin ē hiánchhut khah hó ê kiátkó.

Hòhòng gígíân giánkiù ê bókphiau sī itti ē, suijiân ū chióngchióng ê honghoat, tú chhinchhiūⁿ pehsòaⁿ kángkhoán, tòh sī ài ke thák, ke kóng, ke chiapchhiok. Suijiân bô sitkhì giánkiù ê honghoat, únún'á lólék, únún'á chinpō, beh tátkau bóktek ê jitchí iáu sī chin hñg. Sói nā beh ū tūhiān ê hāukó, lán tiòh chútiūⁿ soán khah kengchē ê lólék honghoat, iúki sī ū chōchit ê gíhoat giánkiù chiah ū kàugiáh lâi tátêng chitê bóktek. Gíhoat ê giánkiù sī kithāi tui gígíân ū chēngkhak ê líkái kah piáutát, che sī gígíân hák giánkiù chiá bē tàng khiámkhoat ê kòethēng kaitōaⁿ.

Tèkpiát chit sī tiāⁿtiāⁿ thiaⁿ tiòh "Lōe-Tâi iōngháp" ê siaⁿ, koh khah kámkak pekchhiat ê sūsit. Bē tàng líkái, tòh bô ū ìchì ê kauthong kah simchēng ê iōngháp; nāsī kóng ū chit chióng tiūⁿháp, he pitkèng sī teh khiphiàn siāhōe. Kàuiók mā sī kángkhoán, ká bínchók sèng khng tī simkoaⁿ thâu, tâmlūn sengoáh ê tansún hò, nā hoah "Lōe-Tâi iōngháp" ū khùnlân, tiòh hóhó'á ēng chengsín lâi sukhó chit tiám; sionsin ē tàng tit tiòh liék.

Só góa beh sēngsim hōngkhng lōetē lāng lâi giánkiù Tâioân gí, iúki sī chhutgōa ē phàichù gōatē ê lōetē lāng. Chin ùihām ē sī tongkim khiámkhoat Tâioân gí giánkiù ê chhamkhó su, góa bô kò chāisō hákchhián, kantaⁿ chiū góa jitsiōng sengoáh ê kenggiām kah kauhák sitchè tit tiòh ê chāiliāu, siūⁿ beh thêkiong hō kokūi tōngchì. Nā ū tit tiòh liōngkái, lâi ká góa chitō kah kiùchēng góa bô kàugiáh ê sóchāi, sī góa ē iúhēng.

Nā ē tàng lâi chiáⁿchò góa chitê giánkiù chiá ē chōchhiú kah tângphōaⁿ, sī góa bô pí ē hoaⁿhí, áne mā ē sái kóng sī tátkau pún chheh tùchok ê bóktek

Pún chheh chhutpán ē chit tongsī, tit tiòh unsu Ogiwara Yoshinobu siansiⁿ kah tōngchhong Sòng Tengchāi siansiⁿ tī kokgí, unsu Lâu Khekbēng siansiⁿ kah chiānpòe Chō Hōngbō siansiⁿ tī Tâioân gí ê kàuchēng koh ū Kimura Sadatsugu siansiⁿ ē ê thuichián kah ióngsip só ē Bōmiā hōe ē chioân, tī chia hiànchiūⁿ chhimchhim ē siāi.

Chiauhō 9 nī hā tī ióngsip só kàusu sek tùchiá ìn (原冊 p008, p009, p010)

《台灣語法》

自序

Tī 以國語普及當做統治方針 ê 本島, 鼓勵台灣語 ê 研究, 一看 kahná 有矛盾, 卻 m̄ 是必然 áne. 內地人學台灣語 kah 本島人學國語互相配合, 我相信 ē 顯出 khah 好 ê 結果。

何況語言研究 ê 目標是一致 ê, 雖然有種種 ê 方法, tú 親像 peh 山全款, tòh 是 ài 加讀、加講、加接觸。雖然無失去研究 ê 方法, 勻勻 á 努力, 勻勻 á 進步, beh 達到目的 ê 日子 iáu 是真遠。所以若 beh 有著現 ê 效果, 咱 tiòh 主張選 khah 經濟 ê 努力方法; 尤其是有組織 ê 語法研究 chiah 有夠額來達成 chitê 目的。語法 ê 研究是期待對語言有正確 ê 理解 kah 表達, 這是語言學研究者 bē tàng 欠缺 ê 過程階段。

特別 chit 時 tiāⁿtiāⁿ 聽 tiòh 「內台融合」 ê 聲, koh khah 感覺迫切 ê 事實。Bē tàng 理解, tòh 無有意志 ê 溝通 kah 心情 ê 融合; 若是講有 chit 種場合, he 畢竟是 teh 欺騙社會。教育 mā 是全款, ká 民族性 khng tī 心肝頭, 談論生活 ê 單純化, 若 hoah 「內台融合」有困難, tiòh 好好 á 用精神來思考 chit 點; 相信 ē tàng 得 tiòh 利益。

所以我 beh 誠心奉勸內地人來研究台灣語, 尤其是出外 ê 派駐外地 ê 內地人。真遺憾 ê 是當今欠缺台灣語研究 ê 參考書, 我無顧才疏學淺, kantaⁿ 就我日常生活 ê 經驗 kah 教學實際得 tiòh ê 材料, 想 beh 提供 hō 各位同志。若有得 tiòh 諒解, 來 ká 我指導 kah 糾正我無夠額 ê 所在, 是我 ê 有幸。

若 ē tàng 來成做我 chitê 研究者 ê 助手 kah 同伴, 是我無比 ê 歡喜, áne mā ē sái 講是達到本冊著作 ê 目的。

本冊出版 ê chit 當時, 得 tiòh 恩師荻原義延先生 kah 同窗宋登才先生 tī 國語, 恩師劉克明先生 kah 前輩曹鴻模先生 tī 台灣語 ê 校正, koh 有木村貞次先生 ê 推薦 kah 養習所 ê 無名會 ê 支援, tī chia 獻 chiūⁿ 深深 ê 謝意。

昭和 9 年夏 tī 養習所教師室著者印